

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Poloni Catholicum volunt habere regem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

POLONI SEMPER CATHOLICUM regem eligere studuerunt. Societatis Iesu in Polonia Collegia: & Ministri cuiusdam hæretici conuersio.

CAPUT XIII.

ARGUMENTUM.

- I. *Henricus Valesius ad Polonia regnum accersitur*
- II. *Poloni Catholicum volunt habere regem.*
- III. *Stephanus Bator Polonia Rex creatur.*
- IV. *Eius successor Sigismundus Suecus cum Maximiliano Austriaco de regno contendit.*
- V. *Societatis Iesu in Polonia Collegia.*
- VI. *Minister Lutheranus Polonus natione, Romanus in Iudicio profectus, ad Catholicam fidem conuersitur.*

LUTHERANARUM in Polonia partium imbecillitas post Sigismundi mortem facile apparuit, quando in campis illis patentibus ad Warsouiam habitis comitijs, sub longe maximo illorum rentorio disputatum fuit, cuiam potissimum ex tot competitoribus, regia corona esset imponenda. Postquam enim ex omni Christianorum Principum numero Poloni sibi regem eligere stauissent, & Lutheranorum suffragia partim in Ioannem Suecorum regem, defuncti Regis Sigismundi per filiam Catharinam generum, inclinarent; statim initio apparuit, conatum eiusmodi paucorum viribus longe maiorem, & digniorem esse Polonicam coronam, quam vt ea cuiusquam à Catholica fide alieni caput exornetur. Regnum vero id multi Reges ac Principes, missis legatis, ambiebant; inprimis Carolus IX. Galliarum regi fratri suo Duci Andino id petebat: negotij huius conficiendi cura demandata Ioanni Monlucio Valentino Episcopo, spectatæ virtutis & solertiae viro, vt qui quatuordecim legationes pro Galliarum Regibus summa cum laude obiit; ac pleraque ob quæ missus fuerat, ex animi sententia confecit, à rege ei additus fuerat collega Vidus Lusignanus, Lanfaci Equitis nobilissimi filius, iuuenis præter natalium splendorem, insigniter liberalis, & multarum linguarum peritus; quibus illis artibus & Nobilitatis animos ad Gallorum partes adiungere, & innata sualente Monlucij hominis acris & iracundi vehementia poterat lenire.

Quæ in his comitijs ac noui regis electione acta sunt omitto (a) quod ea ad institutum nostrum non multum faciant: hoc tamen vnum addo, Lutheranos & Protestantes Catholicis hæc in recedere coactos esse.

II. Quum vero ipso tempore quo Andinus Dux Poloniae rex renunciatus erat, res ad motum spectare videretur, æterna nominis fama dignissima magna Nobilitatis pars proximæ syluæ adæquians, decerptos è quercu ramos pileis impostuerunt, consentientis voluntatis insigne. Tum magnus Samogitiæ Capitaneus Cocouitius quæ potuit alte exclamauit: Regem habere volumus Catholicum & Orthodoxum, qualis est Dux Andinus. Cui statim vno ore assensu sunt Laseus Palatinus: Siradiensis, Palatinus Bresliensis, Palatinus Ploccensis, Comes Tornauia, Ioannes Costka, Castellanus Dantiscanus, Andreas Soborouius, Andreas Opalinskius curiæ tribunus, vna cum fratre suo magno regni Referendario, item præfectus Warsauensis, Marescallus Lithuanie, Abrahamus Sborouius, & alij magno numero nobilissimi Equites, inprimis è Massouia, quæ præ ceteris eius regni prouincijs ab hæreseos peste pæne intacta & incorrupta manserat. Visa tum sunt in campis illis ad Warsauiam circiter triginta quinque equum millia, vno ore & consentientibus animis Andinum Ducem sibi regem postulantem. Eiquidem Protestantes magnam constare inuidiam ob socios religionis Hugonothas &c. in Francia male tractatos, conati sunt; quæ tamen in ipsos auctores redundauit, adeo vt tandem Lutherani, Calvinistæ, atque ipsi etiam Trinitarij in Catholicorum sententiam de rege è Gallorum stirpe eligendo, concesserint. Horum præcipui fuere Patinus Cracouiensis, ex Berlaskiorum, & Vilhensis, ex Raziuiliorum familia, Stanislaus Comes de Korcka, Ostrogij fratres, Palatini Cracouiensis generi Suffranciensi, Castellanus Sendomiriensis, Comes Tenchinensis, Palatinus Lublinensis, Castellani Pomesani, & Cameneiensis, Palatinus Podolice, & alij: qui omnes suis suffragijs Catholicum sibi regem eligere coacti sunt, & eum quidem qui tam insignes hætenus ab hæreticis rebellibus in Gallia, pro fratre suo Carolo IX, victorias reportarat; quique eo ipso tempore quo Rex in Polonia dicebatur in Castris aduersus Rupellas versabatur, in quibus etiam Rex salutaris fuit. xvi. Kal.

(a) *Legenda apud Brouium Tomo xxxi. Annalium & alios.*

Iun. An. 1573. Verum ut regem nostrum in Poloniam euntem comitemur, animus non est, nec sine instituti nostri ratio; quod ille nec in religione nec in statu reipublicæ quidquam memorabile eo in regno perfecit: in quod quum vix ingressus esset, A. 1574. 11. Kal. Iun. festo Pentecostes, non sine veneni (vix Lutheranus scriptor tradit) suspitione, mortuo fratre Carolo IX. ad auram capefendam coronam clam, mutatis vestibus, de nocte profectus Viennam atque, inde per Italiam in Franciam non multo post redijt, ac regnum per multa pericula & miseras administravit, ut infra quando de Francia nobis sermo erit, diceretur.

III. Poloni quum Henrici reditum aliquamdiu frustra expectassent, tandem ad noui Regis electionem sunt progressi. Quamuis autem Maximilianus Austriacus Imperator multorum procerum suffragijs rex designatus esset: quia tamen Poloniam electionem Amurathi Turcarum Sultano, Austriacæ domus potentiam iam ante suspectam & iniuriam habenti, minus gratam fore intellexerant; atque ipse etiam Maximilianus non satis mature in tam instabili hominum voluntate & re nimis quam lubrica regni possessionem adijisset; Poloni denuo exquisitis suffragijs, Stephanum Balthorum Transyluanicæ Principem, multis virtutibus commendatum & qui Annam Sigismundi, Vltimi Jagelloniorum è stirpe Regis Poloniæ filiam in matrimonio habebat, Regem sibi accesserunt. Hic vero nulla habita Maximiliani ratione magno animo regni gubernacula suscepit: quumque Amurathis sibi gratia opus esse intelligeret, ad eam captandam, Legatos Maximiliani, ut Persarum Regem de federe contra Turcas incundo sollicitarent, missos, in via deprehensos occidit. Hanc iniuriam vlciscendi, tum regni, quod Maximilianus debere sibi putabat, vindicandi studium, nec non Turcicæ potentie metus Maximilianum induxerunt, ut omnium Christianorum Principum opem contra hostes suos imploraret, animaduertens à Germaniæ Protestantibus sibi ea auxilia quæ tam euidentis periculum requiebat, denegata esse, eo quod petitionibus ipsorum in religionis negotio annuere noluisset: vix hæc de re Hungarica loquitur historia, Maximilianum interim Moscovitarum Ducis ope expeditionem in Poloniam adornantem, mors interpellauit Stephanus vero, ereptis Mosco Plefcouia & Narua, vtraque, & regni finibus ad Nouogardiam vsque illam magnam urbem, prolatis, victorijs glorio-

sus, tandem & ipse morti in prædam cecidit Anno 1586. Idibus Decemb. cum annos decem & menses septem diesque duodecim regnauisset in Polonia.

IV. Defuncto Stephano, Sigismundus Succiæ rex Polonicæ Nobilitatis suffragijs ad regnum fuit assumptus coronatusque A. 1587. xvi. Kal. Ian. Maximiliano, Cæsaris Rudolphi fratre, contra eundem à proceribus quibusdam electo, sed mox auspicijs Sigismundi victo & capto. Hanc Christianorum Principum discordiam & intestinum bellum ægre ferens Pontifex, Cardinali Aldobrandino Legato suo (qui & ipse postea ad Pontificatum fuit euectus, Clemens VIII. appellatus) eius componendi negocium, dedit: quod quidem ille singulari cum laude non perfecit tantum, verum etiam Sigismundum Regem in Catholica religione, cui innutritus fuerat, plurimum conformauit. Sic ergo pace inter Austriacos & Polonos facta, Maximilianus liber fuit dimissus. Porro is qui hodie est in Poloniæ regno rerum status, magnam nobis spem facit, fore ut in Catholica Ecclesia quotidie magis magisque reflorescat. Rex enim ut est Catholicæ religionis obseruantissimus, ita nullius alterius exercitium in sua aula permittit. Episcopi quoque in plantandis tam pietatis quam bonarum litterarum seminatibus, atque inde doctis producendis concionatoribus, nulli nec sumptibus nec laboribus parcunt: ut sunt Archiepiscopus Gnesnensis, regni Primas & Legatus, Archiepiscopus Leopoliensis in Russia, Episcopi Cracouensis, Vratislaviensis, Chelmenfis, Plocensis, Culmensis, Presmiliensis, Samogitiensis, Vilsnensis, Kiouiensis, Lucensis, & Iahouensis, qui quatuor in Lithuania sunt Episcopatus. Ad Catholicæ etiam religionis tam conseruationem quam augmentum, multum conferre censenda sunt assidue innumerabilium fere Religiosorum in tanto regno preces. Sed & vulgi Sacramentis frequenter vteatis, indies magis magisque crescere videtur deuotio. Multum quoque illud iuuare quis existimaret, quod plerique Senatores & proceres ad Fidem Catholicam reducti, & in eam iam corroborati sunt: nec facile ad quamcumque dignitatem quis à Rege admittitur, nisi Catholicus aut de quo spes eum hac ratione ad Catholicam Ecclesiam reuocari posse. Prussiam tamen excipio, hæresimiferum in modum infectam, & tantum non perditam, cui tamen tam multa atque atroces dissensiones futuram propediem inter-